

Negationist

Op de Zweedse televisie ontkende mgr. Richard Williamson dat miljoenen joden tijdens de Tweede Wereldoorlog in gaskamers werden omgebracht. Williamson is een van de vier 'lefebvristische' bisschoppen wier excommunicatie werd opgeheven. De uitspraken van de traditionalist schokten velen. Curiekardinaal Kasper nam dan ook formeel afstand van elke ontkenning van de massamoord op de joden.

Hendrik Hoet reageerde van wege de Belgische Katholieke Commissie voor Betrekkingen met het Jodendom: „De Pius X-broederschap zou beloofd hebben de kerkelijke leer en het primaatschap van de paus te erkennen. Tegelijk stelt mgr. Fellay dat zij nog reserves hebben over de leer en de hervormingen van Vaticanum II. De besluiten van het concilie zijn noodzakelijk voor het leven en het voortbestaan van de katholieke Kerk. Daartoe behoort ook de verklaring waarmee de Kerk elke vorm van jodenhaat en antisemitisme veroordeelt als in strijd met de menselijke waardigheid en het christelijke geloof.”

Mgr. Bernard Fellay, hoofd van het traditionalistische Priesterbroederschap Sint-Pius X, leidt zowat 200.000 gelovigen. © Belga

Weerspanning en toch terug naar de schaapsstal

Erik De Smet

Einde vorige maand maakte het Vaticaan onverwachts bekend dat de excommunicatie werd opgeheven van vier door de scheuring makende mgr. Lefebvre gewijde bisschoppen. Is er dan nu een volledige verzoening met diegenen die de besluiten van het laatste concilie naast zich neerleggen? De weg is nog lang, zo blijkt.

EXCOMMUNICATIE, uitsluiting uit de kerkgemeenschap, is een zware en zeldzame sanctie. De vier betrokkenen liepen ze op, omdat mgr. Marcel Lefebvre (1905-1991) hen in 1988 tot bisschop had gewijd zonder de noodzakelijke toestemming van de paus. Mgr. Lefebvre, als bisschop destijds deelnemer aan het Tweede Vaticaans Concilie, ver-

zette zich heftig tegen de besluiten van deze kerkvergadering. Zo hielden hij en zijn medestanders vast aan de aloude Latijnse mis volgens de Tridentijnse ritus. Ze hadden ook lak aan de nieuwe besluiten van het concilie inzake godsdienstvrijheid, oecumene en relaties met andere godsdiensten. „Om de traditie vorm te blijven geven”, stichtte mgr. Lefebvre in 1970 de Priesterbroederschap Sint-Pius X.

In de loop der jaren raakte mgr. Lefebvre helemaal in onmin met Rome, ook al hoopten opeenvolgende pausen steeds op een verzoening. Het eigengereide wijden van bisschoppen, tegen het advies van Rome in, leverde Lefebvre en de vier wijdelingen een excommunicatie van rechtswege op. Anders gezegd: door de wijding voerde mgr. Lefebvre eigenhandig de enige kerkscheuring (schisma) van na het concilie uit.

Vandaag omvat Lefebvres beweging zowat 200.000 gelovigen wereldwijd, de helft in Frankrijk.

De priesterbroederschap telt een kleine 500 geestelijken. De pauselijke commissie Ecclesia Dei, gesticht vlak na de bewuste wijdingen, riep een Sint-Pietersbroederschap in het leven, waarin katholieken werden opgevangen die wel de oude mis willen volgen, maar niet de schismatieke mgr. Lefebvre. Met andere woorden: een warm nest voor wie wel trouw wilde blijven aan de paus.

Ongeoorloofd

Het schisma was en bleef echter een bittere pil. Kardinaal Joseph Ratzinger spande zich meermaals in om een verzoening te bewerken. Maar betrokkenen bleven hardleers. Eenmaal paus verkozen, had hij in 2005 een ontmoeting met mgr. Bernard Fellay, hoofd van Sint-Pius X en één van de vier geëxcommuniceerden.

In 2007 volgde dan een *motu proprio*, pauselijke toelating om overal naast de gebruikelijke ri-

tus van 1969 de oude ritus te kunnen vieren. De belangstelling bleek echter gering, zelfs in Frankrijk. Het ging de paus wellicht ook veeleer om de continuïteit van de oude mis, dan om de verzoening met traditionalisten.

En dan kwam op 21 januari onverwachts de opheffing van de excommunicatie. Verbazingwekkend, en wellicht een hoogst persoonlijk initiatief van de paus. Symbolisch ook, want genomen aan het einde van de Gebedsweek voor de Eenheid van de Christenen. Zijn nu alle problemen met de volgelingen van mgr. Lefebvre van de baan? Het antwoord is nee.

In Frankrijk bijvoorbeeld waren de reacties onder katholieken heftig. De vier wijdelingen mogen dan wel opnieuw behoren tot de Kerk, hun organisatie blijft ongehoorzaam en heeft tot nader order geen plaats in de Kerk. (Ook al waren hun volgelingen nooit geëxcommuniceerd en zijn vormsels, huwelijken en wijding-

gen van de priesterbroederschap geldig, zij het ongeoorloofd toegediend.) Ook blijven de vier als bisschop geschorst en mogen zij hun bisschopsambt niet uitoefenen.

De Franse kardinaal Jean-Pierre Ricard bestempelt de opheffing als slechts het begin van de dialoog. „Ze regelt immers twee fundamentele kwesties niet: de juridische plaats van de priesterbroederschap in de Kerk en haar afwijkende meningen inzake kerkelijke leer. De opheffing opent een weg, en die is ongetwijfeld nog lang.”

Welke plaats zouden de 'lefebvristen' in de Kerk kunnen innemen? Worden ze een persoonlijke prelatur zoals het Opus Dei? En wat met hun opvattingen over de dialoog tussen de verschillende Kerken en met andere godsdiensten? Nog altijd lees je op de website van de Priesterbroederschap Sint-Pius X: „De paus en de kardinalen voeren de idealen van de vrijmetselaars uit.” Wordt vervolgd.

Advertentie

GOEDKOOPST in zijn assortiment

in dit assortiment
GOEDKOOPSTE
Per kg

Everyday abrikozenflappen
4 stuks 200 g

€ 0,69
€ 3,45/kg

colruyt
laagste prijzen